

Alkotmánybíróság

Az első fokon eljáró, Budapest területén működő ítéltábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság útján előterjesztett, az Alkotmánybíróság **2022. április 4. napján kelt IV/827-1/2022. számú** hiánypótlási felhívására kiegészített és az Alkotmánybírósághoz postai úton közvetlenül benyújtott

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő egyaránt mint magánszemély (bírósági titkár) és mint a Bírósági Dolgozók Szakszervezetének alelnöke.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Budapest területén működő ítéltábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság Sz.P.1/2022/3. számú határozatának alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az ügyben felmerült releváns tények:

Pályázatot nyújtottam be az Országos Bírósági Hivatal Elnöke által 2021. október 4. napján a Bírósági Közlöny 2021. évi IX. számában közzétett, 234.E/2021. (X.4.) OBHE határozatával a Csornai Járásbíróságon kiírt, egy büntető ügyszakos járásbírósági bírói álláshely betöltésére.

A Győri Törvényszék Bírói Tanácsa 2021. november 19. napján megtartott ülésen véleményezte pályázatomat, e körben a pályázati anyag és a Jelentkezési segédlap felhasználásával meghatározta az objektív pontszámot is.

A pályázati anyagomhoz mellékeltem jelentkezési segédlap 7. pontjának (Igazolt adatok és tények) 7.6. alpontjában a jogi diploma megszerzését követően a szakterületen végzett külföldi tanulmányutamat jelöltem, egyúttal csatoltam dr. Fegyveresi Zsoltnak, a Sapientia EMTE Jogtudományi Intézete egyetemi adjunktusának igazolását a 2021. szeptember 10-12. között Marosvásárhelyen megszervezett VI. Erdélyi Magyar Jogászgyűlésen való részvételről, továbbá mellékeltem egy általam készített összefoglalót is. A meghallgatás során ezen tanulmányút említésre nem került, a Bírói Tanács ponttal nem értékelte.

A jelentkezési segédlap 7.10. alpontjában feltüntettem a munkakörhöz kapcsolódó perképviselési tevékenységet, melyhez csatoltam dr. Oswald Csillának, a Bírósági Dolgozók Szakszervezete Elnökének igazolását. A Bírói Tanács álláspontja szerint az érdek-képviselési szervezet Elnökének igazolása alapján végzett tevékenység egyrészt nem kapcsolódik

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyzám:	IV/827-2/2022
Érkezett:	2022 MÁJ 04.
Dolgozó:	1
Melléklet:	3
Kezeliiroda:	5

munkakörhöz, másrészt nem igazolt a konkrét perképviselési tevékenység, így ponttal nem honorálható.

A tértivevénnyel visszaküldött pályázati anyagot postai úton, benne a jogorvoslati kioktatással, 2021. december 11. napján vettem át.

A nyertes pályázót a köztársasági elnök 2021. december 13. napján kelt és a Magyar Közlönyben 2021. december 21. napján megjelent 625/2021. (XII.21.) KE határozatával bírónak kinevezte.

A pályázati eljárás eredményével, így különösen a számomra megállapított [REDACTED] ponttal szemben 2021. december 21. napján kelt és mellékelten csatolt, részletesen indokolt kifogást terjesztettem elő az Országos Bírósági Hivatal Elnöke kérelmezettel szemben és kértem, hogy az elsőfokú szolgálati bíróság a pályázatot nyilvánítsa eredménytelenné.

A Budapest területén működő ítélőtábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság 2022. január 10. napján kelt, szolgálati bírónak kijelölő határozatát a Győri Törvényszék Bírői Tanácsának meghallgatásáról készült és a többi pályázó pontszámát is tartalmazó jegyzőkönyvvel 2022. január 19. napján vettem át.

A Budapest területén működő ítélőtábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság 2022. január 19. napján kelt és részemre postai úton 2022. január 27. napján kézbesített Sz.P.1/2022/3. számú határozatában kifejtette, hogy a vonatkozó jogszabály alapján szakmai többlettevékenységként csak a munkakörhöz kapcsolódóan ellátott perképviselési tevékenység értékelhető. A munkakör minden esetben az adott munkavégzésre irányuló jogviszonyhoz kapcsolódik. A kérelmező bírósági titkár munkakörben dolgozik, így csak ezen munkaköréhez kapcsolódóan ellátott perképviselési tevékenység értékelhető többletponttal. A szolgálati bíróság álláspontja szerint téves azon hivatkozás, hogy a szakszervezet tisztségviselőjének jogszabályból vagy szervezetszabályozó eszközökből fakadna perképviselési kötelezettsége. Az egyéni ügyvéd, bár valóban nincsen munkavégzésre irányuló jogviszony alapján fennálló munkaköre és abból fakadó perképviselési kötelezettsége, de ez utóbbi akkor keletkezik, ha az ügyféllel a peres eljárás vitelére megbízási szerződést köt, részére az ügyfél a perbeli képviseletre meghatalmazást ad. A Bírósági Dolgozók Szakszervezete önálló jogi személy, ugyanakkor a kérelmező olyan igazolást, amely a szakszervezettel munkavégzésre irányuló jogviszonyát támasztaná alá, nem csatolt, arra nem is hivatkozott. Bár a kérelmező a Bírósági Dolgozók Szakszervezetében tagsági jogviszonyt a fennálló szolgálati jogviszonyára tekintettel létesíthet, az azonban a bírósági titkári munkaköréhez nem kapcsolódik, attól független, ezért egy esetleges szakszervezeti kereteken belüli perképviselés sem alapozhatja meg a pályázati rangsor felállításánál többletponttal való értékelését. A perképviselési tevékenység tárgyaláson történő képviseletet, beadványszerkesztést jelent, a jogi tanácsadás, egyeztetés csak abban az esetben tartozik e körbe, ha az ezen meghatalmazotti eljárásokkal összefügg. Önmagában az egyeztetés, tanácsadás perképviselési tevékenységnek nem minősül. A polgári perrendtartás a szakszervezetet jogosítja fel perbeli meghatalmazottként történő eljárásra, ugyanakkor ebben az esetben is szükséges, hogy a képviselt személy a meghatalmazott részére

meghatalmazást adjon. Ezen tevékenység ugyanakkor nem a bírósági munkakörhöz kapcsolódik, így a tényleges perképviselő ellátásának igazolása sem alapozhatja meg a pályázati rangsorban a többletpontot. Az elsőfokú szolgálati bíróság álláspontja szerint a képviselői jogosultságra vonatkozó irat anonimizálásával elkerülhető az Info. törvény rendelkezéseinek megsértése, azonban az igazolás alatt elsődlegesen a munkáltató igazolását kell érteni.

A Marosvásárhelyen, 2021. szeptember 10-12. között megszervezett VI. Erdélyi Magyar Jogászgűlésen való részvétellel kapcsolatban a szolgálati bíróság megállapította, hogy az előadások túlnyomórészt polgári-gazdasági jogi tárgyak voltak, ugyanakkor több büntető tárgyú előadás is elhangzott, amely adott esetben alkalmas volt arra, hogy az ott szerzett tapasztalatokat a pályázó ítélkezési tevékenysége során hasznosítsa, ezért az igazolás a megfelelő arányosítás mellett, azaz kisebb pontszámmal értékelve, hogy a tanulmányúton csupán három büntetőjogi előadás volt, elfogadható lett volna. Határozatában a szolgálati bíróság kifejtette azt is, hogy a bírói tanács az objektív szempontokhoz rendelhető pontok számát mérlegelési jogkörében eljárva határozza meg és ezért mérlegelési jogkör gyakorlásának felülbírálatára csak kirívóan okszerűtlen mérlegelés esetén van helye, ezért a szolgálati bíróság nem tekintette jogsértő eljárásnak azt, hogy a bírói tanács a döntően polgári-gazdasági jogi tárgyú előadások miatt a tanulmányutat nem értékelte büntető szakterületű tanulmányútként.

A Budapest területén működő ítélőtábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság ezért a kifogást, mint megalapozatlant, elutasította.

Ezt követően a rendelkezésre álló 60 napos határidőn belül, 2022. március 16. napján a Budapest területén működő ítélőtábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság Sz.P.1/2022/3. számú határozatával szemben alkotmányjogi panaszt nyújtottam be az Alkotmánybírósághoz. Az Alkotmánybíróság 2022. április 4. napján kelt IV/827-1/2022. számú hiánypótlási felhívását, benne a 30 napos hiánypótlási határidővel, postai úton 2022. április 9. napján vettem át.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (továbbiakban: Bjt.) 21. § (6) bekezdése alapján a Budapest területén működő ítélőtábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság 2022. január 19. napján kelt Sz.P.1/2022/3. számú határozatával szemben további jogorvoslatnak nincs helye, így mint bírósági titkár a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket már kimerítettem.

A Bírósági Dolgozók Szakszervezete mint szervezet számára az Abtv. 27. § (1) bekezdésének a) és b) pontjai alapján külön jogorvoslati lehetőség nincs biztosítva, ugyanakkor mint indítványozónak az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében és VIII. cikk (5) bekezdésében biztosított jogának sérelme következett be.

Az ügyben jelen eljáráson kívül más jogorvoslati eljárás nincs folyamatban.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

A Budapest területén működő ítélőtábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság 2022. január 19. napján kelt Sz.P.1/2022/3. számú határozatát postai úton 2022. január 27. napján vettem át, az alkotmányjogi panaszt - tekintettel az Abtv. 30. § (1) bekezdésére is – 2022. március 16. napján nyújtottam be szintén postai úton.

Az Alkotmánybíróság 2022. április 4. napján kelt IV/827-1/2022. számú hiánypótlási felhívását, mely tartalmazza a 30 napos hiánypótlási határidőt, postai úton 2022. április 9. napján vettem át.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

A Csornai Járásbíróságon kiírt, egy büntető ügyszakos járásbírói álláshelyre mint bírósági titkár adtam be pályázatot, ezt követően a kifogást is mint pályázó bírósági titkár nyújtottam be, ebből okszerűen következik, hogy jelen alkotmányjogi panaszt is elsődlegesen természetes személyként (bírói titkárként) terjesztem elő, hiszen a támadott döntésben foglaltak közvetlenül mint bírósági titkárt érintenek.

Másodlagosan az alkotmányjogi panaszt, mint a Bírósági Dolgozók Szakszervezetének Alelnöke is előterjesztem, mivel ezen tisztséget is betöltöm, továbbá a hivatkozott Sz.P.1/2022/3. számú határozat megállapításai közvetetten a Bírósági Dolgozók Szakszervezetének jogait, érdekeit is sértik, tekintettel az Abtv. 27. § (2) bekezdésének c) pontjára. A szervezet megyei alapszervezetei származtatott jogi személyiséggel rendelkeznek, ezáltal a képviseletükben eljáró alapszervezeti titkárok is látnak, láthatnak el perképviseleti tevékenységet. Jelenleg több alapszervezeti titkár járásbírói bíró, illetve bírósági titkár, így előmenetelükre szintén kihatással lehet a határozat, mivel az abban foglaltakra a Bírói Tanácsok iránymutatásként tekintenek az álláspályázatok elbírálásánál (mint tette azt a Fővárosi Törvényszék Bírói Tanácsa is a 2022. március 7. napján tartott meghallgatáson), ami végső soron, az általuk végzett tevékenységen keresztül, a szervezet egészének megítélését, munkáját, hatásköreinek gyakorlását, érdekeit érinti. Ennek megfelelően, ha az álláspályázatoknál mellőzésre kerül a szakszervezeti érdek-képviseleti (perképviseleti) munka értékelése, akkor ugyanazon ügy kapcsán egyrészt hátrányos megkülönböztetésben részesülnek a szakszervezeti tisztségviselők a munkáltatói érdekeket képviselőkkel szemben, hiszen az eddigi gyakorlatnak megfelelően az Országos Bírósági Hivatal Jogi Főosztály Jogi Képviseleti Osztályán végzett munka keretében ellátott perképviseleti tevékenység viszont elismerésre kerül. Mindez amellett, hogy a szakszervezet egészét is diszkriminatívan érinti és megítélésére negatív kihatással van, sérti a bírósági szervezetrendszeren belül a fékek-egyensúlyok rendszerét, továbbá ahhoz vezet, hogy a szakszervezeti vezető tisztségek betöltését a magasabban kvalifikált (jogi diplomával rendelkező) munkavállalók nem fogják vállalni, de legalábbis jelentős hátrányban részesítik a munkáltatói érdekekkel szemben, ezáltal sérül az érdek-képviseleti munka hatékonysága, a Bírósági Dolgozók Szakszervezete kevésbé tudja jogait eredményesen gyakorolni, érdekeit érvényesíteni. Végezetül a döntés diszkriminatívan érinti a Bírósági Dolgozók Szakszervezetét azért is, mert az általa kiállított igazolás elutasításával hátrányos helyzetbe hozza más érdek-képviseleti szervekhez, így például a Magyar Ügyvédi Kamarához képest.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta, vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

A döntés a perképviselési munka tekintetében a 7/2011. (III. 4.) KIM rendelet 14. § (5) bekezdés d) pontján, valamint az 1. számú melléklet 10. pontjának 10.7. alpontján alapul, így az ebből eredő alapjogsérelem a hátrányos megkülönböztetés (negatív diszkrimináció), mely a döntésben megmutatkozik, hiszen azon a megállapításon alapul, hogy a bírósági szakszervezeti tisztségviselőként ellátott perképviselési tevékenység nem esik azonos megítélés alá a munkáltatói oldalon, az Országos Bírósági Hivatal Jogi Főosztály Jogi Képviselési Osztályán végzett munka keretében vagy az egyéni ügyvéd által ellátott perképviselési tevékenységgel (akár ugyanazon perben, illetve felperesi pertársaság esetén). Emellett a Bírósági Dolgozók Szakszervezetét is hátrányosan megkülönbözteti más érdek-képviselési szervekhez képest.

A kérdés azért alapvető alkotmányjogi jelentőségű, mert országos szinten érinti a bírósági szervezetrendszeren belül a fékek-egyensúlyok rendszerét, kihat a szakszervezeti tisztségviselők karrierútjára és rajtuk keresztül a bekövetkezett alapjogsérelem befolyásolja, elnehezíti az érdek-képviselési munkát, hátráltatja a szakmailag magasabban kvalifikált bírósági dolgozók szakszervezeti szerepvállalását, ezáltal csorbítja a szakmai munka színvonalát akár egyedi ügyekben is. E körben megjegyzendő, hogy a hivatkozott döntést már most mérvadónak tekintik a Bírói Tanácsok, így például a Fővárosi Törvényszék Bírói Tanácsa is irányadónak tekintette a 2022. március 7. napján tartott meghallgatáson.

Mindezek mellett, tekintettel a határidőkre és a határozat tartalmára, felmerül a jogorvoslati jognak, a bírósághoz fordulás jogának és a tisztességes eljáráshoz való jognak mint alapjogoknak a kiüresedése, formálissá válása is, ami a bírói álláspályázatok rendszerének, gyakorlatának vonatkozásában alkotmányjogi jelentőségű.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdés szerint Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

Alaptörvény VIII. cikk (5) bekezdés alapján szakszervezetek és más érdek-képviselési szervezetek az egyesülési jog alapján szabadon alakulhatnak és tevékenykedhetnek.

Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

Elsődlegesen, hangsúlyosan, a bírósági szakszervezeti tisztségviselőként ellátott perképviselési tevékenységnek, mint munkakörhöz kapcsolódó perképviselési tevékenységnek az egyéni ügyvédi, valamint az Országos Bírósági Hivatal Jogi Főosztály Jogi Képviselési Osztályán végzett munka keretében ellátott perképviseléshez képest történő diszkriminatív, hátrányos megkülönböztetését (megítélését) tartom alapjogsértőnek mind bírósági titkárként mind a Bírósági Dolgozók Szakszervezetének képviselőre jogosult tisztségviselőjeként. E körben, fenntartva a korábbi kifogásomban leírtakat is, a támadott határozat vonatkozó részének alaptörvény-ellenességét az alábbiakkal indokolom:

A szolgálati bíróság álláspontja szerint téves az a hivatkozás miszerint az egyéni ügyvédnek vagy a szakszervezet tagjának jogszabályból vagy szervezetszabályozó eszközből fakadna perképviselési kötelezettsége, hiszen az egyéni ügyvéd perképviselési kötelezettsége akkor keletkezik, ha az ügyféllel a peres eljárás vitelére megbízási szerződést köt, részére az ügyfél a perbeli képviselőre meghatalmazást ad ([59] – [60] bekezdések). A szolgálati bíróság tehát az ügyvéd eljárási kötelezettségét a megbízási szerződésből eredezteti, mely alapján az ügyvéd ellenérték fejében látja el perképviselési feladatait. Álláspontom szerint ezen kötelezettség (meghatalmazás esetén) a szakszervezetnél a tagsági jogviszonyból fakad, ami az egyéni ügyvéd kötelezettségéhez hasonlóan nem munkaszerződésen alapul. A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) 270. § (2) bekezdés a) pontja a szakszervezet elsődleges céljaként határozza meg a munkavállalók munkaviszonnyal kapcsolatos érdekeinek előmozdítását, megvédését, ezért ezzel összhangban a BDSZ Alapszabályának III.1. pontja is a szakszervezet egyik céljaként rögzíti (létéből, szervezeti formájából fakadóan kell, hogy rögzítse) az érdek-képviselési feladatot, így a munkavállalók munkaviszonnyal kapcsolatos érdekeinek képviselését, megvédését. Nyilván az lehet vitatott, hogy a szolgálati jogviszonnyal kapcsolatos érdek-képviselést tágan vagy szűken kell értelmezni, tehát az érdek-képviselés a tagság egészének vagy egyes személyeknek a szolgálati jogviszonyával kapcsolatos érdek-képviselést takar, de erről egyrészt a jogszabály sem rendelkezik, nem konkretizálja, másrészt sok esetben egy-egy szolgálati jogvita az igazságügyi alkalmazottak egészére, általánosságban véve is kihatással lehet. A szakszervezet tehát végső soron csak akkor tudja jogszabályból eredő célját betölteni, ha az egyéni jogvitáktól (különösen a precedens értékűektől) nem határolódik el. Az Mt. 272. § (7) bekezdése alapján lehet azt mondani, hogy a szakszervezetnek jogosultsága (és nem feltétlenül kötelezettsége) a tagjának képviselése, ugyanakkor az egyéni ügyvédek esetében sem kötelezettség a perképviselés. A szakszervezeti tag viszont már a peres eljárást megelőzően tagdíjat fizet, ami Alapszabályából eredően is, kötelezettséget ró az érdek-képviselési szervre a már említett tagsági jogviszonyból fakadóan. Ellentétben az egyéni ügyvédekkel, ahol viszont csak a megbízási elfogadását követően kerül sor díjazásra. A szakszervezet ugyanakkor, ha visszautasítja az egyébként megalapozott, a munkavállalók széles körét érintő perben a képviselést, akkor veszélyeztetheti a tagdíjat fizető szakszervezeti tag hatékony képviseléséhez, érdek-képviseléséhez való jogát, egyúttal a szakszervezet Mt. 270. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt elsődleges célját, a munkavállalók munkaviszonnyal kapcsolatos érdekeinek előmozdítását és megvédését is ellehetetlenítené, végső soron az érdek-képviselés súlytalanná válását, a szakszervezet megszűnését eredményezve. Másrészt az, hogy a szakszervezeti tag igénybe veszi-e a szakszervezet, mint érdek-képviselési szerv segítségét egy munkajogi jogvitában, elsősorban a

tag döntésén, kezdeményezésén, meghatalmazásán múlik, nem a szakszervezet „kényszeríti rá”. E tekintetben úgy gondolom, a perképviselési, illetve ahhoz kötődő tevékenység ellátása elsődlegesen ténykérdés és másodlagos, hogy az jogszabályból eredő jogosultság, vagy szervezetszabályozó eszközből eredő kötelezettség, esetleg a fél meghatalmazása vagy megbízási szerződés eredménye-e. A szolgálati bíróság is kifejtette határozatában, hogy a munkakör minden esetben az adott munkavégzésre irányuló jogviszonyhoz kapcsolódik ([58] bekezdés). A perképviselési kötelezettség, a meghatalmazás elfogadása esetén tehát egyéni ügyvédekénél a szolgálati bíróság által is megállapítottan a megbízási, míg álláspontom szerint a szakszervezet, illetve a képviseletre jogosult szakszervezeti tisztségviselő esetében, a tagsági jogviszonyon alapul. A meghatalmazás elfogadása egyik esetben sem feltétlenül kötelezettség, de a szakszervezet vonatkozásában, a tagdíjfizetés miatt, járhat egyéb jogkövetkezményekkel (tagdíj visszafizetése, támogatás kifizetése).

Az irányadó gyakorlat alapján az Országos Bírósági Hivatal Jogi Főosztály Jogi Képviselési Osztályán végzett munka keretében, munkáltatói oldalon ellátott perképviselési tevékenységet a Bírői Tanácsok munkakörhöz kapcsolódó perképviselési tevékenységként értékelik és ennek megfelelően többletponttal honorálják. A hivatkozott osztályra munkavégzés céljából történő beosztás az Országos Bírósági Hivatal Elnökének mint munkáltatónak a diszkrecionális jogköre, míg a szakszervezeti tisztségviselők a tagság által választottak, de mindkét szervezet esetében az összetettebb jogi-, és perképviselési feladatokat bírák, esetlegesen bírósági titkárok látják el. A szolgálati bíróság Sz.P.1/2022/3. számú határozatában kifejtette, hogy a kérelmező szolgálati jogviszonya alapján fennálló munkaköréhez kapcsolódóan ellátott perképviselési tevékenység az a szakmai többlettevékenység, amely a pályázati rangsor felállítása során ponttal értékelhető ([58] bekezdés). A Bírői Tanácsok vélhetően ezen megállapításra alapozva ítélik meg a többletpontot az Országos Bírósági Hivatal Jogi Főosztály Jogi Képviselési Osztályán végzett munkáért, ahol a munkaköri feladat a törvényszékek, tehát a munkáltatói oldal peres ügyeiben történő perképviselési feladat ellátása. A szakszervezeti tisztségviselők ugyanakkor a mindennapi bírói, titkári feladataik mellett, ténylegesen szakmai többlettevékenységként végzik az érdek-képviselési munkát. Lehetőség van ugyan munkaidő kedvezmény igénybevételére az Mt. 274. §-a alapján, de ez kérelemre történhet és nem alanyi jogon jár, nem mentesül automatikusan a szakszervezeti tisztségviselő megválasztásával az alapszervezeti taglétszám után számított időre a bíróként, bírósági titkárként ellátott mindennapi feladatai alól.

Az AB 9/2019. (III.22.) határozatának indokolásában ([37] bekezdés) kifejti, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlatában valamely megkülönböztetés alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha a jogszabály alkotmányos indok nélkül tesz különbséget a szabályozás szempontjából egymással összehasonlítható jogalanyok között {lásd például: 10/2015. (V. 4.) AB határozat, Indokolás [19]}. Az Alkotmánybíróság számos határozatában hangsúlyozta, hogy az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése alapján a tilalom elsősorban az alapvető jogok tekintetében fennálló megkülönböztetésekre vonatkozik, ugyanakkor kiterjeszhető a teljes jogrendszerre, mivel „az ott felsorolt diszkriminatív megkülönböztetések nemcsak az alapvető jogok védelmi körébe tartozó jogszabályokban, hanem bármely jogszabályban előfordulhatnak. Joggal feltételezhető, hogy az Alaptörvény értékrendje szerint ezek a megkülönböztetések

akkor is tilosak, ha nem az alapvető jogok védelmi körébe eső tárgyakat szabályozó jogszabályok tartalmazzák” {42/2012. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [42]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a megkülönböztetés alaptörvény-ellenessége akkor állapítható meg, ha a szabályozás szempontjából egymással összehasonlítható helyzetben lévő, homogén csoportba tartozó jogalanyok között alkotmányos indok nélkül valósul meg a különbségtétel.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 8. § s) pontja alapján közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy érdekképviselőhez való tartozása miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

A fent kifejtettek alapján tehát úgy vélem az egyéni ügyvédek, valamint az Országos Bírósági Hivatal Jogi Főosztály Jogi Képviselési Osztályán szolgálatot teljesítő bírók, bírósági titkárok a szakszervezeti perképviselőt ellátó tisztségviselőkkel összehasonlítható csoportnak tekinthetők. A szolgálati bíróság döntése nyomán előfordulhat az az eset, hogy ugyanazon perben, felperesi jogállásban lévő igazságügyi alkalmazottaknál az egyiküket képviselő egyéni ügyvéd részére, az általa ellátott perképviselőtért későbbi bírói álláspályázatnál ezen a jogcímen megállapítható többletpont, míg a másikat képviselő szakszervezeti tisztségviselőnél nem. Másik esetben a korábban munkáltatói (alperesi) oldalon perképviselési feladatot végző, az Országos Bírósági Hivatalban egyébként ugyancsak bírósági titkári (bírói) szolgálati jogviszonyban lévő pályázónak a Bírói Tanács megítéli a perképviselési tevékenységért a többletpontot, míg ugyanazon ügy kapcsán a felperes képviselőt ellátó szakszervezeti tisztségviselőnek nem. Álláspontom szerint, a fenti jogszabályi hivatkozásra is tekintettel, ez közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül. Az ügyvédek vonatkozásában igaz ez még akkor is, ha a jogalkotó pozitív diszkrimináció elve alapján kívánja a külső pályázót a munkakörhöz kapcsolódó perképviselőtért járó többletponttal kedvezőbb helyzetbe hozni egy belső, igazságügyi alkalmazottal szemben. Véleményem szerint az egyéni ügyvédek esetében pozitív diszkriminációra történő hivatkozás azért nem megalapozott, mert a szakszervezeti tisztségviselő által ellátott perképviselőtért járó többletpont csak egy rendkívül szűk kört érintene, az alapszervezetek számát és a jogi diplomával, megfelelő kompetenciával rendelkező tisztségviselőket is figyelembe véve lényegében egy-két főt, ezáltal a pozitív diszkriminatív rendelkezés, vagyis a külsős pályázó előnyben részesítését szolgáló, munkakörhöz kapcsolódó perképviselőtért járó többletpont intézménye, nem üresedne ki. Emellett az érdek-képviselési szervbe a szolgálati jogviszonnyal rendelkező igazságügyi alkalmazott és bíró is szabadon beléphet, feladatot vállalhat, tisztségviselő választáson indulhat, tisztséget viselhet.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján alkotmányjogi szempontból a különbségtétel akkor aggályos, ha a megkülönböztetésnek nincs tárgyilagos mérlegelés szerint ésszerű indoka, vagyis önkényes (43/2012. (XII.20.) AB határozat, Indokolás [41]; 32/2015. (XI.19.) AB határozat, Indokolás [80]). Az Alkotmánybíróság egyenlőséggel kapcsolatos gyakorlata szerint az azonos szabályozási koncepción belül adott, homogén csoportra nézve eltérő szabályozás a diszkrimináció tilalmába ütközik, kivéve ha az eltérésnek ésszerű, kellő súlyú alkotmányos indoka van, azaz nem önkényes (42/2012. (XII.20.) AB határozat, Indokolás [28]).

A kifejtettek alapján az az álláspontom, hogy a perképviselést ellátó szakszervezeti tisztségviselő perképviselést ellátó egyéni ügyvédhez vagy az Országos Bírósági Hivatal Jogi Főosztály Jogi Képviselési Osztályán szolgáltatást teljesítő pályázóhoz képest hátrányosabb helyzetbe hozásának tárgyilagos mérlegelés szerint ésszerű, alkotmányos indoka nincs. Véleményem szerint lényegesen nagyobb hátrányt eredményezne a szakszervezeti perképviselési tevékenység értékelésének elmaradása, mint annak az egyéni ügyvédekhez, illetve az Országos Bírósági Hivatal Jogi Főosztály Jogi Képviselési Osztályán szolgáltatást teljesítő pályázókhoz hasonlóan többletponttal történő honorálása. A pályázatokon tapasztalható többszörös túljelentkezésre is tekintettel, feltételezve, de meg nem engedve, hogy a közvetlen hátrányos megkülönböztetés esete nem áll fenn, az Ebktv. 9. § szerint közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat (jelen esetben a perképviselést ellátó szakszervezeti tisztségviselőket) lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport volt, van vagy lenne. Ez esetben a megkülönböztetés látszólag semleges feltételen alapul, mégis egyes védett tulajdonságokkal rendelkező személyeket lényegesen nagyobb számban érint. A szakirodalom szerint a követelmény megsértése alóli mentesüléshez az adott rendelkezésnek a védett tulajdonsággal rendelkező személyek tekintetében is ki kell állnia az ésszerűségi tesztet. Úgy gondolom ezen ésszerűségi követelménynek sem felel meg a szakszervezeti perképviselési tevékenység többletponttal történő honorálásának elmaradása, hiszen mint kifejtésre került az csak a szakszervezeti tisztségviselők körét érinti, akik viszont nincsenek olyan számban, hogy az veszélyeztetné a külsős pályázók bírói tisztséghez való hozzáférését, viszont őket teljes mértékben érinti és a többletpont elmaradása a kialakult versenyhelyzetre figyelemmel adott esetben hátrányos helyzetet eredményezhet számukra. Az Ebktv. 21. § b) pontja szerint az egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz, különösen a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítését megelőző, azt elősegítő eljárással összefüggő rendelkezésben. Álláspontom szerint az egyenlő bánásmód követelményét ezért is sérti, ha a bírói álláspályázatok elbírálásának részletes szabályairól és a pályázati rangsor kialakítása során adható pontszámokról szóló 7/2011. (III. 4.) KIM rendelet 14. § (5) bekezdés d) pontja alapján a bírói tisztség betöltésénél az egyéb szakmai többlettevékenység keretében nem kerül értékelésre a szakszervezeti tisztségviselő által ellátott perképviselési tevékenység, mint a munkakörhöz kapcsolódóan ellátott perképviselési tevékenység. E körben utalok arra is, hogy az Európai Unió szociális jogának is hangsúlyos területe az antidiszkriminációs jog (Európai Unióról szóló szerződés 2. és 3. cikk, Alapjogi Charta 21. cikk) és az egyenlő bánásmóddal kapcsolatos irányelvek (Tanács 2000/78/EK irányelve a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról).

Mindezek alapján véleményem szerint a szolgálati bíróság döntése sérti az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését, hiszen az eltérő vélemény és végső soron az érdek-képviselőhöz tartozás miatt hátrányos megkülönböztetésnek teszi ki a perképviselést ellátó szakszervezeti tisztségviselőket az egyéni ügyvédekkel, valamint az Országos Bírósági Hivatal Jogi Főosztály

Jogi Képviselési Osztályán szolgálatot teljesítő pályázókkal szemben akkor, amikor azok összehasonlítható jogalanyoknak, homogén csoportnak minősülnek a bírói álláspályázat, az ellátott perképviselési tevékenység szempontjából.

A szolgálati bíróság döntése sérti az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését és hátrányos megkülönböztetésnek teszi ki a Bírószakszervezetét mint jogi személyt is más érdek-képviselési szervekkel, például a Magyar Ügyvédi Kamarával szemben, hiszen míg utóbbi perképviselési tevékenységről szóló igazolása a bírói pályázatnál elfogadható, addig a Bírószakszervezetének Elnöke által kiállított dokumentum nem. Ugyanez igaz az Országos Bírószakszervezet Elnöke által ellenjegyzett igazolás vonatkozásában, mert bár országos szinten eltérő a Bírói Tanácsok gyakorlata, de az Országos Bírószakszervezet Jogi Képviselési Osztályáról pályázók esetében általában elfogadott az Országos Bírószakszervezet Elnöke vagy az érintett osztály osztályvezetője, főosztályvezetője által kiállított igazolás. Fentebb hivatkoztam az Alaptörvény VIII. cikk (5) bekezdésére is, mely szerint a szakszervezetek és más érdek-képviselési szervezetek az egyesülési jog alapján szabadon alakulhatnak és tevékenykedhetnek. A kérdéses probléma ezen alapjogot kevésbé érinti, sérti, hiszen ettől függetlenül a szakszervezet megalakul és működik, de tény, hogy munkáját elnehezíti, hiszen a magasan kvalifikált, a jogi problémákhoz megfelelő szakértelemmel bíró, értő, abban kompetens kollégák elkerülnek vagy legalábbis jelentős hátrányban részesítik a munkáltatói érdekekkel szemben az anyagi és most már a szolgálati bíróság döntése nyomán társadalmi elismeréssel sem járó, de számtalan egyéb adminisztrációs kötelezettséggel bíró feladatot, ezáltal sérül az érdek-képviselési munka hatékonysága, a Bírószakszervezet kevésbé tudja jogait eredményesen gyakorolni, a munkavállalók érdekeit érvényesíteni.

Emellett úgy vélem, hogy a szolgálati bíróság döntése sérti a kérelemhez kötöttség elvét is (bár ez utóbbi nem alapjog), hiszen az Országos Bírószakszervezet Elnöke sem hivatkozott ellenkérelmében arra, hogy a szakszervezeti tisztségviselő által ellátott perképviselési tevékenység ne lenne többletponttal honorálható. A kérdés az igazolás módjában állt, a felek ebben várták volna a döntést. A támadott határozat e körben csak arra utal, hogy az adatvédelmi aggályok megkerülhetők a képviselési jogosultságra vonatkozó irat anonimizálásával ([64] bekezdés), illetve elegendő lehet a munkáltató igazolása. Álláspontom szerint a munkáltatói igazoláson kívül más lehetőség nem reális opció, mivel a bírószakszervezet taglétszámából és a peres eljárások alacsony számából adódóan az anonimizált határozatok tartalmából, a tapasztalatok szerint is, felismerhetőek a felek. Megoldás lehetne a közjegyzői ténytanúsítvány, hiszen a mindennapi joggyakorlatban a szakszervezeti taglétszám igazolása esetében ez működik is, ugyanakkor részben integritási kérdéseket vet fel, hiszen belső bírószakszervezeti iratokat kellene egy külső, harmadik félnek bemutatni, másrészt, szintén tapasztalat alapján, a közjegyzők nem szívesen állítanak ki ilyet arra hivatkozva, hogy a peres képviselés ellátásának kérdése, a már hivatkozott szolgálati bírósági döntésben foglalt körülményekre is figyelemmel (előkészítő iratok szerkesztése, tárgyaláson történő részvétel), részben szubjektív megítélés alá esik és ezáltal a közjegyző elvonná a Bírói Tanács mérlegelési jogkörét. Úgy gondolom azonban, hogy a bírószakszervezeti perképviselési tevékenység bírói álláspályázatoknál munkakörhöz kapcsolódóan ellátott perképviselési tevékenységként történő értékelésének

elmaradása határozottan diszkriminatív és a közvetlen hátrányos megkülönböztetés tilalmába ütközik.

Az Alkotmánybíróság az Abtv. 28. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27.§-ban meghatározott bírói döntés felülvizsgálatára irányuló eljárásban a 26. § szerinti, jogszabály Alaptörvénnyel való összhangját illető vizsgálatot is lefolytathatja. Ehhez kapcsolódóan, alapul véve és e tekintetben is fenntartva a fent kifejtetteket, felmerül, hogy a bírói álláspályázatok elbírálásának részletes szabályairól és a pályázati rangsor kialakítása során adható pontszámokról szóló 7/2011. (III. 4.) KIM rendelet 14. § (5) bekezdés d) pontjának, valamint az 1. számú melléklet 10. pontjának 10.7. alpontjában szereplő „a munkakörhöz kapcsolódóan ellátott perképviselési tevékenység” szövegrész alaptörvény-ellenes, sérti az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését, hiszen – tekintettel az Ebktv. 8. § s) pontjában foglaltakra is – ha a szakszervezeti tisztségviselőként ellátott perképviselési tevékenység nem tekinthető munkakörhöz kapcsolódó perképviselési tevékenységnek, akkor lényegében a jogszabályi előírás eredményeként részeseül a perképviselést ellátó szakszervezeti tisztségviselő más véleménye, érdekképviselővel való tartozása miatt közvetlen hátrányos megkülönböztetésben az esetlegesen ugyanazon ügyben az ellenérdekű oldalon perképviselési tevékenységet ellátó, az Országos Bírói Hivatal Jogi Főosztály Jogi Képviselési Osztályán szolgálatot teljesítő pályázóval szemben. Mindez hátrányosan érinti a szervezetrendszeren belül a fékek-egyensúlyok rendszerét, hátrányos megkülönböztetésnek teszi ki a Bírói Dolgozók Szakszervezetét mint szervezetet, jogi személyt is, tekintettel a már kifejtettekre. E körben csak megjegyzendő, hogy más területeken általánosabb a megfogalmazás, például a közszolgálati tisztviselők képesítési előírásairól szóló 29/2012. (III. 7.) Korm. rendelet 3. mellékletének 60. pontja a feladatkörök tekintetében csak „jogi képviselési feladatkört” említ.

Másodlagosan, bírói titkárként a jogorvoslati jog, a bírósághoz fordulás jogának és a tisztességes eljáráshoz való jognak mint alapjogoknak, ezáltal az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmére hivatkozok az Sz.P.1/2022/3. számú határozat vonatkozásában. Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott, hogy a jogorvoslati jog az azt megtestesítő konkrét jogorvoslat akkor juttatja érvényre, ha az a ténylegesség és hatékonyság követelményeinek megfelel (25/2018. (XII. 28.) AB határozat). Az Alkotmánybíróság 13/2021. (IV.14.) AB határozata ugyan tartalmazza, hogy a bírói álláshely betöltéséről hozott döntését az OBH elnöke igazgatási, ezen belül személyzeti kérdésekkel kapcsolatos feladatkörében hozza meg, következésképpen a bírói pályázati eljárás nem tekinthető hatósági vagy más közigazgatási ügynek, így az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelme az irányadó alkotmányjogi gyakorlat alapján nem állapítható meg, hiszen az Alkotmánybíróság értelmezésében a jogorvoslati jog nem terjed ki a nem állami, például a munkáltatói vagy a tulajdonosi döntésekre (13/2021. (IV.14.) AB határozat [75], [78] bekezdések). Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint ugyanakkor a kifogás az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével, ezen belül a bírósági úthoz, a bírósághoz forduláshoz, a bíróság általi döntéshez való alapjogi részjogosítvánnyal áll közvetlen kapcsolatban, hiszen a pontszámítás eredményeként történő rangsorfelállítás olyan „érdemi döntési pont” a bírói pályázati eljárásban, mely kontrolljának hiánya, bírói út igénybevételének lehetetlensége, korlátozná a bírósághoz fordulás jogát. Az alkotmánybírósági joggyakorlat alapján az ügytípusban a

pályázati eljárásnak, illetve döntéshozatalnak kizárólag azt a részét kell megvizsgálni, amely a nem a legtöbb pontot kapott pályázó kinevezését eredményezi ([33] bekezdés). Jelen esetben ennek megítélése a pályázó szempontjából azért is volt lehetetlen, mert kizárólag a saját pályázati anyag kerül visszaküldésre, illetve a Bírói Tanács meghallgatása során, adatvédelmi okokból, a pályázó csak saját objektív és szubjektív pontszámát ismerheti meg. Ebből következően jogorvoslattal is csak a pályázó saját pontszámával szemben tud élni, a többi, így a nyertes pályázó anyagára nincs rálátása (ez utóbbi egyébként országosan elterjedt gyakorlatnak tekinthető). Úgy gondolom ezért, hogy a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (továbbiakban: Bjt.) 21. § (4) bekezdésében foglalt kifogásnak („jogorvoslatnak”), a pályázó szemszögéből, a részére megállapított pontszámmal szemben van realitása és a szolgálati bíróságnak kell azt vizsgálnia, hogy az esetlegesen tévesen megállapított pontszám eredményezi-e a kialakult sorrend megváltozását, hiszen mint említésre került a pályázó adatvédelmi okokból a többi pályázó anyagára, így pontszámára nem bír rálátással. Álláspontom szerint jelen ügyben az sem vetítette előre a tényleges és hatékony „jogorvoslat”, konkrétan az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárásból való alapjog követelményének maradéktalan megvalósulását, hogy a térítvevéennyel visszaküldött pályázati anyagot postai úton, benne a jogorvoslati kioktatással, az első kézbesítés megkísérlését követő pár napon belül, 2021. december 11. napján vettem át, míg a nyertes pályázót a köztársasági elnök 2021. december 13. napján kelt 625/2021. (XII.21.) KE határozatával nevezte ki bírónak. Úgy vélem ez úgy történhetett meg, hogy a sikertelen pályázati anyagok egyidejű visszaküldésével került felterjesztésre a köztársasági elnökhöz a nyertes pályázó anyaga, figyelmen kívül hagyva az átiratban foglalt jogorvoslati kioktatást (határidőt), bár e tekintetben a Bjt. vonatkozó szabályozása sem „ideális”. A helyes gyakorlat véleményem szerint az lenne, hogy a nyertes pályázati anyaga csak a „jogorvoslat”, kifogás előterjesztésére rendelkezésre álló határidők elteltét követően kerülne a köztársasági elnökhöz felterjesztésre, még akkor is, ha a nevezett határidő a Bjt. 21. § (4) bekezdése alapján a nyertes pályázó kinevezéséről szóló határozatnak a Magyar Közlönyben történő közzétételével nyílik meg. Úgy gondolom, hogy a Bjt. ez utóbbi rendelkezése azért sem felel meg a realitásoknak, mert abban az esetben, ha a kifogás eredményre vezet, a Bjt. 21. § (6) bekezdése alapján az elsőfokú szolgálati bíróság határozatát közölni kell a köztársasági elnökkel is, ami amellel, hogy a már megtörtént bírói kinevezésre tekintettel bonyolult jogi helyzetet eredményez, adott esetben csorbíthatja a bíróság tekintélyébe vetett közbizalmat is. Mindez a szolgálati bíróságot abba az irányba „predesztinálhatja”, hogy az előterjesztett kifogást elutasítsa, végső soron kiüresítve a kifogás intézményét és a bírósághoz fordulás jogát, mint alapjogot, továbbá sértve az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt pártatlan, részrehajlás mentes, tisztességes eljárásból való jogot is.

A kifogásban hivatkozott, Marosvásárhelyen, 2021. szeptember 10-12. között megszervezett VI. Erdélyi Magyar Jogászgyűlésen való részvétellel kapcsolatban a szolgálati bíróság megállapította, hogy az elhangzott büntető tárgyú előadásokra tekintettel a megfelelő arányosítás mellett, azaz kisebb pontszámmal értékelve, a tanulmányút elfogadható lett volna ([56] bekezdés). Ezzel szemben a határozat rendelkező része a kifogás teljes elutasítását tartalmazza, utóbbi esetben arra hivatkozva, hogy a bírói tanács az objektív szempontokhoz rendelhető pontok számát mérlegelési jogkörében eljárva határozza meg és ezért mérlegelési

jogkör gyakorlásának felülbírálatára csak kirívóan okszerűtlen mérlegelés esetén van helye. Jelen esetben azonban – a Györi Törvényszék Bírói Tanácsának B.T.2/2021. (XI.19.) számú jegyzőkönyvével is alátámasztottan – a Marosvásárhelyen, 2021. szeptember 10-12. között megszervezett VI. Erdélyi Magyar Jogászyűlésen való részvétellel kapcsolatos külföldi tanulmányút szóba sem került a meghallgatáson, negligálásának indokát nem adták, az nem a Bírói Tanács mérlegelésének eredményeként kapott 0 pontot, hanem egyszerűen nem került értékelésre, figyelembevételre (az értékelés a közjegyzőnél eltöltött gyakorlatra terjedt ki és nem a négy napos konferenciára). Úgy gondolom a szolgálati bíróságnak tehát nem a Bírói Tanács szubjektív mérlegelését kellett volna felülbírálnia, hanem meghatározni egy teljes mértékben figyelmen kívül hagyott, ezáltal nem értékelt, elméletileg az objektív pontok körébe sorolt tanulmányúttal járó többletpontot. Egyébként álláspontom szerint az a kérdés is tűri a vitát, hogy az objektív pontok szubjektíven állapítandóak meg, tekintettel arra is, hogy az objektív pontozás alapvetően mérlegelés tárgyát nem képező, előre meghatározható pontok alapján történik (13/2021. (IV.14.) AB határozat [53] bekezdés). Az AB határozatában kifejtette, hogy a legalkalmasabb jelölt kiválasztásának egyik legfőbb garanciája maga a pályázati rangsor jogszabályban rögzített és nagyjából objektív szempontok szerint történő felállítása (13/2021. (IV.14.) AB határozat [101] bekezdés). Mindezekre figyelemmel az, hogy egy a szolgálati bíróság szerint is értékelendő, a megpályázott álláshely ügyszakához is kapcsolódó tanulmányút, megvitatás (mérlegelés) nélkül nem kerül értékelésre, pontozásra, majd a vonatkozó kifogás eredményeként a határozat rendelkező része, az indokolásban kifejtettekkel szemben, a kifogás teljes elutasítását tartalmazza, véleményem szerint szintén a kifogás mint egyfajta jogorvoslati jog kiüresedésére, a „sablonyszerű” elutasításra, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárásból való jog sérelmére utal. E körben szerintem nem lehet irányadó az a különvélemény, miszerint kétséges, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében megfogalmazott tisztességes bírósági eljárásból való jog kiterjed-e a nemperes eljárásokra is (dr. Salamon László alkotmánybíró különvéleménye a 13/2021. (IV.14.) AB határozathoz). Abban az esetben, ha ezen álláspont irányadóvá válna, akkor olyan nemperes ügyekben is mint például a pszichiátriai betegek intézeti gyógykezelésével kapcsolatos bírósági eljárásokban, ahol személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedésről hoznak döntést bírósági titkárok, kétségessé válna a tisztességes bírósági eljárásból való jog érvényre juttatásának szükségessége.

Álláspontom szerint a szolgálati bíróság a helyes pontszám megállapítását követően vizsgálhatta volna azt, hogy az eredetileg felállított sorrend mennyiben módosul, az eredményezné-e a pályázó kinevezését. Jelen esetben 4. helyen végeztem ■■■■■ ponttal, míg a 3. helyen szereplő pályázónak szintén ■■■■■ pontja volt. Abban az esetben, ha a hivatkozott tanulmányút értékelésre kerül, az a Bjt. 18. § (3) bekezdésére is tekintettel érdemi változást eredményezett volna a sorrendben. Jelen alkotmányjogi panasz benyújtójának nincsenek illúziói, a Bjt. 18. § (3) bekezdése alapján minden bizonnyal nem történt volna változás a nyilatkozat beszerzését követően sem, de álláspontom szerint ez nem volt előre látható a szolgálati bíróság által, így véleményem szerint az érdemi sorrend módosulásra tekintettel a nyilatkozat beszerzése jelentette volna a kifogás tisztességes eljárás keretében történő érdemi elbírálását, illetve az objektív pontok AB által fentebb már hivatkozott tényleges kontrollját. Az ezzel ellentétes döntés a jövőre vonatkoztatva is, jelen ügýtípusban a megalapozatlanság

indokával történő sablonszerű elutasításokat eredményezheti. Mindezek alapján úgy vélem, hogy a Marosvásárhelyen, 2021. szeptember 10-12. között megszervezett VI. Erdélyi Magyar Jogászgyűlésen való részvétellel kapcsolatos tanulmányút értékelése során a kifogás jogintézménye kiüresítésre került, sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog, mint alapjog.

Végezetül megjegyzendő, hogy a Bjt. vonatkozó rendelkezései sem feltétlenül segítik elő azt, hogy a kifogás jogintézménye betöltse szerepét, hiszen a Bjt. 21. § (4) bekezdése nem a pályázó pontszámának közléséhez, kézbesítéséhez köti a kifogás előterjesztésére nyitva álló határidő kezdetét. Emellett, mint fentebb kifejtésre került, a pályázók adatvédelmi okokból csak a saját pályázati anyagukat, pontszámukat ismerik, ezáltal az első helyen végzett pályázó pontszámával és így a „jogorvoslat”, kifogás esetleges eredményességével, figyelemmel a 13/2021. (IV.14.) AB határozatban foglaltakra, nem is lehetnek tisztában. Értelemszerűen az Abtv. 28. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság a 27.§-ban meghatározott bírói döntés felülvizsgálatára irányuló eljárásban a 26. § szerinti, jogszabály Alaptörvénnyel való összhangját illető vizsgálatot is lefolytathatja, de úgy vélem, hogy az alapvető probléma egyrészt, hogy a Bjt. 21. §-a nem határozza meg az eredményes kifogás érdemi jogkövetkezményét, hiszen a (6) bekezdésben csak annyit ír elő, hogy a szolgálati bíróság „határozatát közli a kifogást előterjesztő pályázóval, valamint - a szükséges intézkedés megtétele érdekében - a pályázat elbírálójával és a köztársasági elnökkel”. Arra viszont nem tartalmaz konkrét iránymutatást, hogy mi lenne a szükséges intézkedés, illetve közvetetten lehet rá következtetni, hiszen olyan személy került kinevezésre, akit a bírói kinevezés feltételeire vonatkozó szabályok szerint nem lehetett volna bíróvá kinevezni. Másrészt mint fentebb kifejtésre került, a Bjt. 21. § (4) bekezdése a kifogás előterjesztésének határidejét a kinevezésről, illetve áthelyezésről szóló határozatnak a közzétételéhez köti, ami nem segíti elő az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt részrehajlás mentes, pártatlan és tisztességes eljáráshoz való jog megvalósulását. Úgy gondolom tehát, hogy a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség is fennállhat, mivel a jogi szabályozás Alaptörvényből levezethető lényeges tartalma hiányos (amire már dr. Juhász Imre alkotmánybíró is rávilágított a 13/2021. (IV.14.) AB határozathoz írt különvéleményében). Erre vonatkozó kérelmet ugyanakkor nem terjesztettem elő, mivel az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata alapján mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapításának indítványozására senki nem jogosult, mert a jogszabály a jogalkotói mulasztás megállapítását az Alkotmánybíróság által hatáskörei gyakorlása során hivatalból alkalmazható jogkövetkezményként szabályozza (13/2021. (IV.14.) AB határozat [42] bekezdés).

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

a) Nyilatkozat arról, hogy az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Nem kezdeményeztem eddig az alkotmányjogi panasszal támadott határozat végrehajtásának felfüggesztését, tekintettel arra is, hogy az a kifogás elutasítását tartalmazza, ugyanakkor, mivel a Fővárosi Törvényszék Bírói Tanácsa is irányadónak tekintette a Budapest területén működő ítélőtábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság 2022. január 19. napján kelt Sz.P.1/2022/3. számú határozatát, illetve annak indokolását a 2022. március 7. napján tartott meghallgatáson,

ezért az Abtv. 53. § (4) bekezdése alapján indítványozom, hogy az Alkotmánybíróság a határozat azon részét, mely a szakszervezeti perképviselési tevékenységért, mint munkakörhöz kapcsolódóan ellátott perképviselési tevékenységért járó többletpontra vonatkozik, mint iránymutató határozatot végrehajtásában – az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig – függessze fel.

b) Ügyvédi vagy kamarai jogtanácsosi meghatalmazás eredeti példánya, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)

Nem rendelkezek jogi képviselővel.

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról (Melléklet)

Alulírott dr. Balogh Márk [REDACTED] az előterjesztett alkotmányjogi panasz indítványommal összefüggésben úgy nyilatkozok, hogy mind bírósági titkárként mind a Bírósági Dolgozók Szakszervezete alelnökeként a nevem nyilvánosságra hozatalához hozzájárulok.

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Mellékletek)

- Adatkezelési nyilatkozat

- Képviselési jogosultság alátámasztására:

- Civil szervezetek névjegyzékének kivonata

- Bírósági Dolgozók Szakszervezetének 2022. április 25. napján tartott Küldöttgyűlésének jegyzőkönyvi kivonata az újraválasztásról

Kelt: Budapest, 2022. május 2.

[REDACTED]

dr. Balogh Márk

Bírósági Dolgozók Szakszervezete
alelnök

[REDACTED]